

Interreg

Austria-Hungary

European Union – European Regional Development Fund

Fairwork

AMIT A GYERMEKGONDOZÁSI SEGÉLYRŐL TUDNI ÉRDEMES...

Információs kiadvány Ausztriában dolgozó
magyar munkavállalók számára

Kérjük, vegye figyelembe, hogy ez a kiadvány elsősorban általános tájékoztatóul szolgál, ezért nem tárgyal kimerítően minden témába vágó rendelkezést. A gondos feldolgozás ellenére ez a füzet egy szükségszerűen rövidített elemzés, amely a törvény mai napon hatályos állapota alapján készült. A jövőben bekövetkező további jogszabályok változása miatt FELELŐSSÉG NEM VÁLLALHATÓ, erre igényt támasztani nem lehet!

Állapot: 2020. április

A kiadvány az Európai Unió Interreg V/A Ausztria–Magyarország 2014–2020 Program „Fair Labour Market Conditions in the Pannonia Region”, ATHU035 hiv. számú „Fairwork” projekt keretében, az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz, ill. Magyarország Kormánya finanszírozásával jelent meg.

IMPRESSZUM

Magyar Szakszervezeti Szövetség Nyugat-dunántúli Regionális Képviselőlete

H-9700 Szombathely, Deák Ferenc u. 42.

Telefon: 0036 94 314 491

E-mail: fairwork@szakszervezet.net

www.interreg-athu.eu/fairwork

ELŐSZÓ

Sok esetben számtalan kihívással és akadállyal jár, ha idegen országban dolgozunk. A munkavállalóknak egyrészt gyakran okoz problémát, hogy a nyelvet nem, vagy nem elég jól beszélik, másrészt pedig nem ismerik a szomszédos országban való foglalkoztatás jogi keretfeltételeit. A munkavállalás során különféle hatóságokkal kerülnek kapcsolatba, pl. Finanzamt, Gesundheitskasse, NAV, Kormányhivatalok, Magyar Államkincstár – nagy problémát jelent a különféle hatóságok eltérő eljárás módja.

A „Fairwork” projekt célkitűzése az osztrák és magyar munkaerő-piaci szempontból releváns hatóságok közötti, illetve a munkavállalók és hatóságok közötti együttműködés javítása; az információcsere megkönnyítése a kommunikációs akadályok megszüntetésével; folyamatok optimalizálása, ezáltal rövidebb ügyintézési átfutási idők. Célunk továbbá az ingázó munkavállalók általános információs szintjének javítása.

A hatóságok és munkavállalók közötti együttműködés és a munkavállalók általános információs szintjének javítását hivatott szolgálni e tájékoztató füzet, amely bemutatja a legfontosabb tudnivalókat, ha az Ausztriában dolgozó munkavállaló vagy házastársa (élettársa) gyermeket vár, illetve gyermeket nevel.

Problémafelvetés

A gyermek születése az egyik legfontosabb esemény az életben. Nem csak a család életét változtatja meg, de a munkáltatók, munkavállalók számára is új helyzetet teremt. A magyar gyermekgondozási segély igénylésének szabályaival a munkavállalók többnyire tisztában vannak. Bonyolult kérdéseket eredményez, ha a szülők egyike vagy mindkettő Ausztriában kezd el dolgozni. Innentől kezdve a GYES igénylésére nemzetközi jogszabályok is kihatással bírnak, melyet viszont a magyar munkavállalók nem ismernek. Arról a törvényi rendelkezésről pedig megfeledkeznek, hogy az adatokban bekövetkező váltoást (azt, hogy a szülők egyike vagy mindkét szülő Ausztriában vállal munkát) a folyósító szervnek 15 napon belül jelezni kell.

Jelen kiadványunkkal egyrészt ezt a hiányt szeretnénk pótolni és „konyhanyelven” elmagyarázni az Unió rendelkezései szabályait, amelyet mindkét országban – Ausztriában és Magyarországon is – kötelezően alkalmazandók, nem kell külön jogszabályt alkotni róluk. Másrészt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy mekkora szerepe van a bejelentési kötelezettségnek Magyarországon.

Főszabályként elmondhatjuk, hogy **elsődlegesen az az állam köteles a gyermekgondozási segélyt folyósítani, amelyben a gyermek lakóhelye található.**

– Ha például mindkét szülő dolgozik, mégpedig két különböző országban, akkor a GYES-t elsődlegesen az az állam folyósítja, amelyben a gyermek a szüleiével él (lakóhely szerinti állam elve). A foglalkoztató országban különbözet jár, ha a családi támogatás a lakóhely szerinti államban alacsonyabb.

Amennyiben tehát a **gyermek lakóhelye Magyarországon van**, és a szülők egyike Magyarországon dolgozik, **Magyarország köteles a GYES folyósítására.** Ha a másik szülő viszont Ausztriában dolgozik, Ausztriából igényelni lehet a **GYES-különbözetet akkor, ha** az osztrák juttatás magasabb.

– Ha **a lakóhely szerinti államban egyik szülő sem dolgozik**, akkor a foglalkoztatás elve kerül előtérbe, azaz **az az állam köteles kizárólag a GYES folyósítására, amelyben a szülők egyike dolgozik.**

Amennyiben a gyermek lakóhelye Magyarországon van, de Magyarországon egyik szülő sem dolgozik (pl. mindkét szülő Ausztriában dolgozik, vagy egyik szülő Ausztriában dolgozik, a másik Magyarországon nem dolgozik), akkor a GYES **Ausztriából jár.**

Problémát jelent továbbá, hogy míg Ausztriában **Kinderbetreuungsgeld**-et (GYES-t) lehet igényelni, addig Magyarországon ezalatt az ellátás alatt kétféle juttatás járhat: **Gyermekgondozási díj** (rövidített néven: GYED) és **Gyermekgondozási segély** (rövidített néven: GYES).

Gyakran tapasztaljuk, hogy a **munkavállalók Ausztriában összekeverik** a GYES-t (Kinderbetreuungsgeld) a **születési szabadság (Karenz) időtartamával.** Itt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy bár bizonyos mértékben összefüggenek, külön kategóriákról van szó. Tehát a GYES nyomtatvány kitöltése és benyújtása nem jelenti egyúttal azt, hogy a munkáltatóval írásban megállapodott a gyermeknevelési szabadságról.

Anyasági védelem, Wochengeld (Terhességi gyermekágyi segély, vagy új nevén Csecsemőgondozási díj), **Gyermekgondozási díj (GYED)** és **Gyermekgondozást segítő ellátás (GYES)** segély szorosan összetartozó fogalmak, ezért kiadványunkban mindegyik kategóriával foglalkozunk.

I. ANYASÁGI VÉDELEM AUSZTRIÁBAN

Mi az az anyasági védelem?

Az anyasági védelem **az az időszak** a szülés előtt, **amely alatt a kismama nem foglalkoztatható.** Ausztriában az anyasági védelemről külön törvény hatálya rendelkezik, mely az Ausztriában dolgozó minden (akár rész- vagy teljes munkaidőben alkalmazott) kismamára vonatkozik. A törvény rendelkezései érvényesek továbbá a csekély mértékben foglalkoztatott kismamákra is.

A terhes munkavállaló a **szülés várható időpontja előtt nyolc héttel** nem foglalkoztatható. A **szülés utáni** védett időszak alapvetően **nyolc hétig** tart. Koraszülés (Frühgeburt), ikerszülés vagy császármetszés esetén a tartama tizenkettő hét. Ez az ún. védett időszak (Schutzfrist).

Ha a gyermek a szülés eredetileg kiszámított várható időpontjánál korábban jött világra, és emiatt az édesanya nem tudta teljes mértékben igénybe venni a szülés előtti 8 hetet, akkor a szülés utáni védett időszak meghosszabbodik a rövidülés mértékével, azonban legfeljebb **összesen 16 hétre.**

Ezen időszak alatt teljes (abszolút) foglalkoztatási tilalom érvényesül. Ennél fogva a munkáltató nem fizet munkabért, hanem az egészségbiztosítási pénztár terhességi-gyermekágyi segélyt (Wochengeld) folyósít.

Amennyiben a gyermek nem élve születik, különbséget kell tenni vetélés (Fehlgeburt) és halva születés (Totgeburt) között.

Amennyiben a magzat 500 grammnál kisebb, vetélésről van szó. Ez esetben a vetélést követően a munkavállalót nem illeti meg anyasági védelem! A vetélés tényét haladéktalanul jelezni kell a munkáltatónak. A vetélést követően fennálló munkavégzésre való alkalmatlanság táppénzes állományként kezelendő (mint betegség esetén – a munkáltató kereset-továbbfolyósítási kötelezettségével stb.).

Ha a magzat súlya szüléskor meghaladja az 500 grammot, azonban nincs életjel (pl. nem kezd lélegezni, nincsen szívverése), halva születésről van szó. Ez esetben az anyát megilleti a védett időszak (alapvetően a koraszülésre irányadó 12 hetes időtartamban).

Mikor indul az anyasági védelem veszélyeztetett terhesség esetén?

Amennyiben terhessége esetén a további munkavégzés veszélyezteti az Ön vagy születendő gyermeke egészségét, úgy **lehetősége van a törvényes anyasági védelem kezdete** (teljes foglalkoztatási tilalom a szülés várható időpontja előtt nyolc héttel kezdődően) **előtt** már teljes vagy határozott időre szóló felmentésre a munkavégzés alól.

Amennyiben a kezelő szakorvos megállapítja, hogy a terhesség a munkavállaló számára komoly kockázatot jelent, az erről szóló igazolás és lelet alapján a **tisztiorvos** (Amts-arzt) vagy a **Munkaügyi és Munkavédelmi Felügyelet orvosa** (Arbeitsinspektions-arzt) kiállítja a munkavégzés alól történő felmentésről szóló igazolást (ún. Freistellungs-zeugnis).

Amennyiben munkavégzés alól történő felmentésére ily módon az általánoshoz képest korábban sor kerül, úgy **az illetékes egészségbiztosítási pénztár előrehozott terhesség-gyermekágyi segélyt folyósít** az Ön számára (Wochengeld).

Ha a kismama terhessége során nem merül fel olyan egészségügyi körülmény sem az anyánál, sem a babánál, amely alapján a veszélyeztetett terhesség megállapítható – azonban a munkakör, melyben a kismama dolgozik a terhesség mellett csak részben, vagy egyáltalán nem ellátható, akkor a munkáltatónak olyan munkakört kell keresnie, amelyet a várandós munkavállaló a munkavédelmi szabályok betarthatósága mellett el tud látni.

Abban az esetben, ha ez a munkavégzés korlátozásával vagy tilalmával jár, a munkáltatónak akkor is a szokásosan fizetett bért kell folyósítania. Tehát ebben az esetben nem terhességi-gyermekágyi segély jár (Wochengeld).

Ha a kismama olyan cégnél dolgozik, melyre a dohányzásról szóló törvény értelmében a foglalkoztatás teljes tilalma áll fenn, akkor a terhesség bejelentésétől a kismamát terhességi-gyermekágyi segély (TGYÁS=Wochengeld) illeti meg. A munkáltatónak ehhez egy formanyomtatványt kell kitöltenie, melyben igazolja, hogy a terhes anya részére a törvény szerint nincsen már munkakör.

FIGYELEM! Amennyiben a munkáltató nem tarja be a munkavédelmi szabályokat, akkor mihamarabb forduljon a területileg illetékes Munkaügyi és Munkavédelmi Felügyelethez (Arbeitsinspektorat).

II. TERHESSÉGI GYERMEKÁGYI SEGÉLY AUSZTRIÁBAN

Hol kell igényelni a terhességi gyermekágyi segélyt (Wochengeld-et)?

A terhességi gyermekágyi segélyt (Wochengeld) a **munkáltató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztárnál** (Gesundheitskasse) kell igényelni. Az ellátás célja az, hogy a születési szabadság ideje alatt az anya pénzügyi háttere biztosítva legyen. A Wochengeld kifizetése **kérelemre** az illetékes egészségbiztosító által történik.

A **szülés tényét** és körülményeit (hogy császármetszés, koraszülés vagy ikerszülés történt-e) a **munkavállaló köteles bejelenteni az egészségbiztosítási pénztárnak és a munkáltatónak** is.

Annak érdekében, hogy az egészségbiztosítási pénztár a szülés után el tudja bírálni és ezt követően folyósítani tudja a szülés utáni TGYÁS-t, mihamarabb el kell juttatni a gyermek születési anyakönyvi kivonatának másolatát és a szülés körülményeiről szóló igazolást (német fordítással).

Ki igényelhet terhességi gyermekágyi segélyt (Wochengeld-et) Ausztriában?

Az általános társadalombiztosításról szóló törvény (ASVG) alapján a következő személyek jogosultak Ausztriából a Wochengeld-re:

- **munkavállalók**, akik Ausztriában teljes körű társadalombiztosítással rendelkeznek
- **szellemi szabadfoglalkozásúak** (freie DienstnehmerInnen), akik a munkavállalókhöz hasonlóan teljes biztosítással rendelkeznek

- **csékély mértékben foglalkoztatottak, akik önkéntesen fizetik a társadalombiztosításba** az egészségbiztosítási, nyugdíjbiztosítási és munkanélküli járulékat
- az **osztrák munkanélküli** ellátásban (Arbeitslosengeld, Notstandshilfe) részesülők.

Jogosult-e a kismama terhességi gyermekágyi segélyre (Wochengeld-re), ha a terhesség alatt megszűnik munkaviszonya?

Amennyiben a terhesség alatt megszűnik a biztosított jogviszony (vagyis megszűnik a munkaviszony), mely legalább **13 hét vagy 3 hónapon keresztül megszakítás nélkül fennállt**, továbbá **a foglalkoztatás nem közös megegyezéssel, munkavállalói felmondással, jogosulatlan idő előtti kilépéssel vagy jogszerű elbocsátással szűnt meg**, akkor a kismama jogosult a Wochengeld-re.

Meddig folyósítják a terhességi gyermekágyi segélyt (Wochengeld-et) Ausztriában?

Alapvetően a Wochengeld-et a védett időszak (Schutzfrist) alatt, azaz **a szülés várható időpontját megelőző 8 héten át**, a szülés napján, **illetve a szülést követő 8 héten keresztül** folyósítják. Császármetszés, koraszülés, illetve ikerszülés esetén a Wochengeld a szülést követő 12 hétig jár. Ha a gyermek a szülés előzetesen számított várható időpontjánál korábban vagy később jön a világra, akkor azzal az időtartammal meghosszabbodik a Wochengeld folyósításának ideje.

Mennyi a terhességi gyermekágyi segély (Wochengeld) összege Ausztriában?

A munkavállalók és a szellemi szabadfoglalkozásúak esetében a Wochengeld-et az illetékes egészségbiztosító számítja ki, **havi bérezés esetén 3 hónapra, heti bérezés esetén 13 hétre visszamenőleg** az átlagbér alapján.

A csékély mértékben foglalkoztatottak esetében napi 8,80 Euró összeggel lehet számolni. Az osztrák GYES-ben vagy osztrák munkanélküli ellátásban (Arbeitslosengeld, Notstandshilfe) részesülők esetében pedig a Wochengeld a fizetett ellátás 180 %-a.

Mit kell csatolni a terhességi gyermekágyi segély (Wochengeld) igényléséhez?

A Wochengeld igényléséhez a következő dokumentumok szükségesek:

1. munkáltató által kitöltött jövedelemigazolás („Arbeits- und Entgeltbestätigung für das Wochengeld“)
2. a szülés várható időpontját tartalmazó orvosi igazolás („Arbeits- und Entgeltbestätigung für das Wochengeld“)
3. egyéni foglalkoztatási tilalom miatt járó előrehozott terhességi-gyermekágyi segély esetén a tisztiorvos igazolása (Freistellungszeugnis)

III. GYERMEKGONDOZÁSI SZABADSÁG (KARENZ) AUSZTRIÁBAN

Mi az a gyermekgondozási szabadság (Karenz)?

A **gyermekgondozási szabadság munkajogi kategória, egyfajta speciális fizetés nélküli szabadság**. A gyermekgondozási szabadságot – mivel az a munkavégzés alól a gyermek gondozására, nevelésére tekintettel történő felmentést jelenti – értelemszerűen **a munkáltatóval kell leegyeztetni**, alapvetően még **a védett időszak (Schutzfrist) alatt, és ez a törvénynél fogva legkésőbb a gyermek második születésnapjáig jár** (eddig áll fenn a felmondási és elbocsátási védelem). A gyermekgondozási szabadság igénybevétele esetén **ezen idő alatt nem kell dolgozni**, azonban **fizetés sem jár**. Ezzel szemben a GYES, a választott verziótól függően, a gyermek születésétől legalább 365 napra, legfeljebb 851 napra vehető igénybe. A GYES külön formanyomtatványon, visszamenőleg legfeljebb hat hónapra igényelhető, és azt az egészségbiztosítási pénztár folyósítja.

A GYES folyósítása független attól, hogy az igénylő gyermekgondozási szabadságra ment-e, bár a gyakorlatban a kettőt általában együtt veszik igénybe.

Ki igényelheti a gyermekgondozási szabadságot?

Csak az a szülő jogosult rá, aki a gyermekkel közös háztartásban él. A gyermekgondozási szabadságról a felek általában megállapodást kötnek (Karenzurlaubsvereinbarung), ennek hiányában azonban egyoldalúan is bejelenthető (Karenzmeldung).

Munkáltatójával szabadon állapodhat meg a gyermekgondozási szabadság tartamában, ez lehet pl. egy év, vagy két és fél év is, vagy akár még hosszabb.

FIGYELEM! A törvény által biztosított munkajogi védelem 2 évig tart! Azaz két év után a gyermekgondozási szabadság már „rendes” fizetés nélküli szabadság, amelyet a munkáltató pl. bármikor felmondhat! A törvény alapvetően 2 év munkajogi védelemmel járó gyermekgondozási szabadságot biztosít!

Ha eredetileg ennél kevesebbet jelentett be munkáltatójának, akkor egy alkalommal lehetősége van arra, hogy a gyermekgondozási szabadságot a törvényben meghatározott leghosszabb ideig meghosszabbítsa – vagyis legfeljebb addig, amíg a gyermek betölti a 24 hónapos kort. Ezt a hosszabbítást legkésőbb az eredetileg bejelentett gyermekgondozási szabadság lejártá előtt három hónappal közölnie kell a munkáltatójával.

FIGYELEM! Amennyiben nem tud megállapodni a munkáltatóval, javasoljuk, forduljon mihamarabb a Munkáskamarához, Ágazati Szakszervezetéhez vagy Irodánkhoz! A bejelentésben ezek mindegyike tud Önnek segítséget nyújtani. Amennyiben egyoldalúan jelenti be a gyermekgondozási szabadság igénybevitelére irányuló szándékát, úgy annak maximális időtartama (a törvény által biztosított) kettő év lehet. Azaz: legkésőbb gyermeke 2. születésnapján kell ismét munkába állnia.

Mi történik, ha lejár a gyermekgondozási szabadság?

A gyermekgondozási szabadság lejártá után Önnek ismét munkába kell állnia. Ettől az időponttól kezdve **négy héten át újból munkajogi védelem alatt áll** (azaz a munkáltató nem közölheti Önnel sem a felmondást, sem az elbocsátást a Munkajogi és Szociális Bíróság hozzájárulása nélkül).

FIGYELEM! Amennyiben a gyermekgondozási szabadságot igénybe vevő szülő kéri meg a családi pótlékot (Familienbeihilfe), a Finanzamt leellenőrzi, hogy a gyermekgondozási szabadság letelte után ismét osztrák munkaviszonyban áll-e! Amennyiben illet nem tud felmutatni (és a másik szülő sem jogosult osztrák családi pótlékra, ennél fogva nem tudja ő sem megigényelni), a gyermekgondozási szabadság tartamára kifizetett családi pótlékot visszafizethetik!

Meddig tart a munkajogi (felmondási és elbocsátási) védelem?

Az anyát megillető munkajogi védelem, amennyiben gyermekgondozási szabadságon (Karenz) van, **gyermekgondozási szabadságának leteltéig, de legfeljebb 24 hónapig** áll fenn.

A **gyermekgondozási szabadságának lejártá után négy hétig** ugyancsak munkajogilag védett státuszban van.

IV. GYERMEKGONDOZÁSI SEGÉLY (KINDERBETREUNGSVELD) AUSZTRIÁBAN

Hol kell igényelni a GYES-t (Kinderbetreuungsgeld-et)?

A GYES iránti kérelem **legkorábban a gyermek születése után** nyújtható be az illetékes egészségbiztosítási pénztárhoz (Gesundheitskasse). Alapvetően a **terhességi-gyermekágyi segélyt (Wochengeld) folyósító egészségbiztosítási szerv az illetékes**, illetve az, amelyiknél az igénylő biztosított vagy legutoljára biztosítva volt; ennek hiányában, amelyiknél a másik szülő biztosított vagy legutoljára biztosítva volt.

Ausztriai terhességi-gyermekágyi segélyben (Wochengeld) részesülők számára a GYES kérelmet általában automatikusan kipostázzák.

Ki igényelhet GYES-t Ausztriából?

GYES-re alapvetően akkor jogosult a szülő, ha

- a gyermek után **osztrák családi pótlékot kap** akár ő, akár a másik szülő,
- a **gyermekkel közös háztartásban** lakik és
- a GYES folyósításának ideje alatt a **saját jövedelme nem lépi túl az előírt felső jövedelemhatárt** (KBG – folyószámla esetén a 16.200 Eurót, ill. a jövedelemfüggő GYES-nél 6.800 Eurót).
- **az igénylő más uniós ill. EGT állam polgára, feltétel továbbá, hogy az igénylő a gyermek születését megelőző 6 hónapban (182 napon át) folyamatosan Ausztriában kötelező társadalombiztosítással járó kereső tevékenységet folytasson.** Önkéntes biztosítás, más terhére történő biztosítás (Selbstversicherung, freiwillige Weiterversicherung, Mitversicherung) tehát nem elegendő
- további általános feltétel, hogy **a kismama vegyen részt az előírt terhesgondozáson, illetve a csecsemő kapja meg a kötelező védőoltásokat.** E vizsgálatok és oltások a kismama választása szerint, akár Ausztriában (= öt vizsgálat a terhesség során és a gyermek öt vizsgálaton való részvétele 10 ill. 18 hónapos korig), akár Magyarországon történhetnek. Előbbi esetben a Mutter-Kind-Pass kitéphető oldalai, utóbbi esetben a terhességi kiskönyv és az oltási könyv kitöltött oldalainak fénymásolatai nyújthatók be az egészségbiztosítási pénztárhoz.

FIGYELEM! Családi pótléknál igénylő csak az Ausztriában dolgozó (biztosított) szülő lehet. A GYES esetén ez viszont nem feltétel, azt kérheti a másik szülő is. Sőt, mivel a GYES-t igénylőre vonatkozóan jövedelemkorlát érvényesül, mindenképp javasolt, hogy az alacsonyabb jövedelmű szülő igényelje meg a GYES-t, tehát pl. ha az anya marad otthon a gyerekekkel, az apa pedig dolgozik, akkor az anyának célszerű a GYES iránti kérelmet benyújtania.

Mikor fizetik ki GYES-t(Kinderbetreuungsgeld-et) Ausztriában?

A GYES kifizetése a családi pótléktól függ. Az egészségbiztosítási pénztár mindig bevárja a családi pótlékról szóló döntést, és a Finanzamt értesítésében vagy határozatában foglalt időtartamhoz igazodik (a választott verzió keretein belül).

Amennyiben **családi pótlék különbözőzet jár, akkor a GYES is évente utólag, a családi pótlék megítélését követően egy összegben kerül kifizetésre.** Ha a **családi pótlék teljes összege Ausztriából jár, akkor a GYES-t havonta utólag utalják a bankszámlára, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig.**

Mikor kell a GYES-t (Kinderbetreuungsgeld-et) kérelmezni Ausztriában?

A GYES legfeljebb a kérelemnek az egészségbiztosítási pénztárhoz történő beérkezésétől számított **hat hónapra visszamenőleg kérhető**, ezért a feltételek fennállása esetén feltétlenül hat hónapon belül célszerű benyújtani a kérelmet, nehogy elessenek a korábbi hónapoktól!

A GYES-t csak akkor lehet megigényelni, ha a családi pótlékot is megigényelték már (akár egyidejűleg is benyújtható a kettő, de a GYES a családi pótléktól függ).

Hogyan kell a GYES-t (Kinderbetreuungsgeld-et) kérelmezni Ausztriában?

A kérelem **postán elküldhető** (ez esetben javasolt tértivevényes ajánlott levélben feladni) vagy természetesen **személyesen is benyújtható.**

Milyen nyomtatványok szükségesek a GYES igényléséhez Ausztriában?

A GYES igényléséhez szükséges nyomtatványok:

- GYES-kérelem (**KBGG1**) – mind teljes összegű GYES, mind különbözet esetén
- **E401:** a 4. ponttal bezárólag kitöltve, illetve a 6. és 8. pontokat a magyarországi lakóhelyük önkormányzata tölti ki (arra szolgál, hogy az osztrák folyósító szerv felé igazolja, hogy Önök közös háztartásban élnek)
- **E411:** két példányban, szintén a 4. ponttal bezárólag kitöltve (a nyomtatványt az osztrák hatóság tovább küldi a Magyar Államkincstárnak, ezen kerül leigazolásra, hogy Magyarországon van-e TGYÁS-Gyed-GYES jogosultság és ha igen, milyen összeget fizettek ki)
- a gyermek születési anyakönyvi kivonata (fénymásolatban)
- házassági anyakönyvi kivonat (fénymásolatban)
- a Mutter-Kind-Pass eredeti oldalai vagy az anya terhesgondozási kiskönyvében és a gyermek oltási kiskönyvében kitöltött oldalak fénymásolata.

A GYES igényléséhez szükséges formanyomtatványokat az egészségbiztosítási pénztáraknál, illetve irodáinkban átveheti, illetve ezeket a központi Egészségbiztosítási Pénztár honlapján (www.gesundheitskasse.at), továbbá honlapunkon <https://www.interreg-athu.eu/hu/fairwork/letoltetek> is megtalálja. Ez utóbbiról mind a kérelem, mind az E401/E411-es nyomtatványok, mind ezek magyar fordítása is letölthető. A fordítások kitöltési segédletként értendők, az egészségbiztosítási pénztárhoz benyújtani a német nyelvű iratokat kell.

Hogyan történik a GYES (Kinderbetreuungsgeld) folyósítása?

A **GYES folyósítása Ausztriában a kérelmező választásától függ.** Ez utóbbi azt jelenti, hogy a korábbi 4 átalánydíjas változat helyett a **kérelmező jelenleg 487 különféle változat** közül választhat.

Folyósításának 2 fő fajtája van: a **jövedelemfüggő verzió mellett bevezetésre került** a 2017.03.01. után születettek részére **KBG-folyószámla.** E változatok a naponta járó összeg mértéke, a GYES időtartama tekintetében térnek el egymástól.

L. A GYES kérelmezésekor, ha a kérelmező a **KBG-folyószámlát** választja, a következő 3 folyósítási időtartam közül kell egyet kiválasztani:

1. a **legrövidebb változat** (365 +91 nap) szerint a kérelmező részére a GYES-t az Egészségbiztosítási Pénztár a gyermek **születésétől számítva 365 napig folyósítja. Ha a szülő váltják egymást** akkor a GYES folyósítására **további 91 napig** van mód.
Ekkor a GYES **napi összege: 33,88 Euró, havi összege** 30 napos hónap esetén: **1001,4 Euró.** Ekkor a 12 hónap alatt összesen 12 365 Eurót fizetnek ki GYES-ként.
A kérelmező, ha ezt a variációt választja, a lejárat előtt 91 nappal legkésőbb módosíthat az általa kiválasztott változaton: a fenti változat max. 851 napig meghosszabbítható, ekkor a naponta káró összeg 14,53 Euró.

2. a **leghosszabb változat** (851 +212 nap) szerint a kérelmező részére a GYES-t az Egészségbiztosítási Pénztár a gyermek **születésétől számítva 851 napig folyósítja. Ha a szülő váltják egymást** akkor a GYES folyósítására **további 212 napig** van mód.

Ekkor a GYES **napi összege: 14,53 Euró, havi összege** 30 napos hónap esetén: **436 Euró**. Ekkor a 12 hónap alatt összesen 12 365 Eurót fizetnek ki GYES-ként.

3. Az **egyéni változat** szerint a kérelmező dönti el, hogy meddig kéri az Egészségbiztosítási Pénztártól a GYES folyósítását. A kérelmező ebben a változatban **851 és 365 nap között bármilyen lehetőséget választhat**, összesen 485 eset lehetséges.

Leggyakrabban a kérelmező úgy dönt, hogy a gyerek kétéves koráig, azaz 730 napra kéri a GYES folyósítását. Ebben az esetben, ha a szülő váltják egymást akkor a GYES folyósítására további 182 napig van mód.

A kérelmező, ha ezt a variációt választja, a lejártá előzz 91 nappal legkésőbb módosíthat az általa kiválasztott változaton: a fenti változat max. 851 napig meghosszabbítható, ekkor a naponta káró összeg 14,53 Euró.

II. Jövedelemfüggő KBG:

A jövedelemfüggő GYES alapvetően a magasabb jövedelemmel rendelkező, ausztriai kereső tevékenységüket csak rövid időre szüneteltetni kívánó szülők jövedelmének pótlására hivatott. A jövedelemfüggő GYES **a születést követően 365 napig folyósítható. Ha a szülő váltják egymást** akkor a GYES folyósítására **további 61 napig** van mód. A jövedelemfüggő GYES folyósításának további feltétele, hogy az igénylő a gyermek születését megelőző 6 hónapban (182 napon át) folyamatosan, Ausztriában kötelező társadalombiztosítással járó kereső tevékenységet folytasson. Önkéntes biztosítás, más terhére történő biztosítás (Selbstversicherung, freiwillige Weiterversicherung, Mitversicherung) tehát nem elegendő.

FIGYELEM! A jövedelemfüggő GYES mellett az irányadó jövedelemhatár alacsonyabb: a GYES mellett szerzett jövedelem 16.200 Euró helyett csak 6.800 Euró lehet naptári évenként.

Az egészségbiztosítási szerv nem végez kalkulációkat és nem nyújt tanácsadást a különféle változatokról. Létezik GYES-kalkulátor a www.bmfj.gv.at/kgb-online-rechner honlapon.

Mennyi jövedelme lehet a GYES-t kérelmezőnek?

A GYES melletti jövedelemre nézve van egy általános korlát („fixe Zuverdienstgrenze”). Eszerint az **igénylő szülő jövedelme az adott naptári évben nem haladhatja meg a bruttó 16.200 Eurót**. (Ezzel kapcsolatban viszont fontos kiemelni, hogy ez nem a GYES mellett ténylegesen kifizetett összeget jelenti, mert speciális módon, külön szorzókkal kalkulálják ki! Abból lehet kiindulni, hogy amennyiben adott hónapban a jövedelem nem haladja meg kerekén a **bruttó 1210 (nettó ca. 1049) Eurót**, akkor nem kerül sor a jövedelemkorlát túllépésére.)

Ezen általános korlát mellett 2010. január 1-je óta bevezették az egyedi jövedelemhatárt is („individuelle Einkommensgrenzbetrag/individuelle Zuverdienstgrenze”). Az egyedi jövedelemhatár megállapításánál az adóhatározatban abból a **gyermek születése előtti naptári évből származó jövedelmeket kell figyelembe venni**, amikor gyermekgondozási segílyt még nem vettek igénybe. Ez azt jelenti, hogy az egészségbiztosítási pénztár hivatalból megvizsgálja az igénylő szülőnek a gyermek születési éve előtti naptári évben szerzett jövedelmét (amennyiben van erre az évre nézve osztrák adóhatározat). Ebből (ugyancsak speciális számítási módon) kikalkulálják a személyre szabott jövedelemhatárt, amely alapvetően **az ezen évben megszerzett utolsó jövedelmek 60 %-ának felel meg. Magasabb jövedelem esetén így előfordulhat, hogy ez az összeg magasabb lesz 16.200 Eurónál.**

Igényelhető-e a GYES két gyermek után?

Nem. Minthogy a GYES mindig csak egy, nevezetesen a legkisebb gyermek után jár, a korábbi GYES-re való jogosultság (mindkét szülő vonatkozásában!) az újabb gyermek születésével automatikusan megszűnik! Az újabb gyermek után új GYES kérelem nyújtandó be.

Mi az a „PAPA-BONUS”?

A **gyermek születését követő 91 napon belül az apa kérheti kereső tevékenységének 28–31 napon át történő megszakítását.** A Papa-Bonus vagy a családdal töltött időért járó bónusz folyósításának feltétele, hogy az apa a folyósítást megelőzően 182 napon át kereső tevékenységet folytasson, valamint, hogy jogilag munkavégzés alóli felmentésére ne álljon fent igényjogosultság. Ez utóbbiról meg kell állapodnia munkáltatójával, amit a kérvényen a munkaadónak igazolnia kell. A családdal töltött időt követően folytatni kell az apának a kereső tevékenységet. **Összege 22,6/nap, maximum 700,60 Euró (31 napra). Szülésként csak egyszer vehető igénybe, akkor is, ha ikrek születnek.**

A Papa-Bonus kérelmezéséhez külön nyomtatvány áll rendelkezésre – Antrag auf Familienzeitbonus für Väter (rövidítve: FZB1).

Példák a Papa-Bonus-ra történő igényjogosultsra:

1. példa: A család léteérének középpontja Magyarországon található, ahol a családtagok tartós lakó- és gazdasági közösségben, azonos állandó lakcímen élnek. **Az apa Ausztriában**, az anya Magyarországon **dolgozik**.

– Határon átnyúló tényállás, **Ausztria az illetékes ország a Papa-Bonus szempontjából.**

2. példa: A család léteérének középpontja Ausztriában található, ahol a családtagok tartós lakó- és gazdasági közösségben, azonos állandó lakcímen élnek. **Az anya Ausztriában, apa Magyarországon dolgozik.**

– Határon átnyúló tényállás, Magyarország az illetékes, nincs igényjogosultság Papa-Bonus-ra.

Mi az a Partnerségi Bónusz?

Ha a szülők a GYES igénybevitelét minimum 50:50, maximum 60:40 arányban felosztják egymás között, külön nyomtatványon Partnerségi bónuszt igényelhetnek. A partnerségi bónuszt **mindkét szülőnek külön kell kérelmeznie annál az egészségbiztosítónál**, amely a GYES-t folyósította. A bónusz összege szülőnként 500 Euró, kifizetésére csak az elvileg maximálisan igénybevehető időtartam lejártát követőében kerülhet sor.

V. ANYASÁGI VÉDELEM MAGYARORSZÁGON

Magyarországon anyasági védelemről törvény külön nem rendelkezik, ami azt jelenti, hogy a kismama akár a munkahelyéről mehetne el szülni, nincs foglalkoztatási tilalom a szülést megelőzően. A gyakorlat azonban az, hogy a kismama a születését megelőzően kiveszi adott évre járó szabadságát, illetőleg, hogy a szülési szabadságot a szülést megelőző négy hétben elkezdik kivenni.

A várandóssággal azonban Magyarországon is **abszolút védelem** jár a munkáltatói felmondással szemben, de fontos tudni, hogy ehhez a terhesség tényét közölni kell a munkáltatóval (hiszen honnan tudná különben a munkáltatód, hogy védett vagy). Azt, hogy a terhesség tényét mikor közli a kismama a munkáltatóval, az a kismama döntése, de mindenképpen érdemes megtenni, ha fenyeget a veszélye annak, hogy felmondanak a kismamának. A felmondási védelem a terhesség bejelentésétől a gyermek hároméves koráig tart, ha az anya fizetés nélküli szabadságot vesz igénybe. A próbaidő

alatt természetesen a munkáltató egyoldalúan dönthet arról, hogy a terhes vagy GYES mellett munkát vállaló dolgozó **munkaviszonyát egyoldalúan megszünteti**.

FIGYELEM! A várandósság tényét akkor is elegendő közölni, amikor a munkáltató közli a felmondást. Ez abban az esetben is igaz, ha a felmondás postán érkezik, vagy a felmondást követő napokban derül ki az érintett hölgy számára, hogy gyermeket vár, ugyanis a tájékoztatás utólag is lehetséges. Az információ birtokában a munkáltató tizenöt napon belül visszavonhatja a felmondást.

Amennyiben a hölgy veszélyeztetett terhes, az orvos megállapíthatja a keresőképtelenséget. „Ekkor betegszabadságot kap, amelyből egy évben tizenöt nap jár minden munkavállalónak, majd ezután kerül táppénzes állományba. Ha nem áll fenn ilyen súlyos egészségügyi probléma, vagyis az orvos nem mondja ki, hogy az érintett nincs abban az állapotban, hogy munkát végezzen, akkor a munkáját nem differenciál és a kismama a többi munkavállalóval azonos megítélés alá esik.

VI. SZÜLÉSI SZABADSÁG ÉS FIZETÉS NÉLKÜLI SZABADSÁG MAGYARORSZÁGON

2020. január 1-től megváltozott a szülési szabadság szabályozása. Míg korábban csak nő vehetett igénybe szülési szabadságot, az új szabályozás életbe lépésétől kezdve **bizonyos esetekben már férfiak számára is nyitva áll ez a lehetőség**.

Az Európai Unió külön irányelvvel írta elő az uniós országok számára, hogy a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítása érdekében milyen ösztönző intézkedések bevezetéséről kell gondoskodni. Az uniós irányelv meghatározza, hogy **az érintett munkavállalók legalább 14 hetes folyamatos szülési szabadságra jogosultak, amely a gyermekszülés előtt, illetve után** a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően **vehető igénybe. A szülési szabadságnak tartalmaznia kell legalább 2 hét kötelező szülési szabadságot**, amelyet gyermekszülés előtt, illetve után a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően kell kiadni.

Az irányelv az uniós országokra nézve kötelező, azoknak megfelelő szabályokat kell minden tagállamnak bevezetnie. A tagországoknak kell gondoskodniuk arról, hogy az irányelv rendelkezései a nemzeti jog részét képezzék, vagyis annak megfelelő nemzeti jogszabályokat kell alkotniuk. Esetünkben a lényeg, hogy a hazai szabályozás nem biztosíthat kevesebbet az uniós előírások szerinti szülési szabadságnál.

Az uniós előírások alapján a Munka Törvénykönyve rendelkezik a szülési szabadság szabályairól.

A szülési szabadság **időtartama egybefüggő 24 hét. Ebből 2 hetet kötelező igénybe venni, az tehát nem választható.** A 2 heti időtartamon túl már a munkavállaló döntése, hogy ténylegesen élni kíván-e a lehetőséggel.

A szülési szabadságot – eltérő megállapodás hiányában – úgy kell kiadni, hogy legfeljebb 4 hét a szülés várható időpontja elé essen. A szülési szabadság egybefüggő időtartamban adható ki. Arra tehát nincs lehetőség, hogy azt két, három vagy akár több részletben vegye igénybe a munkavállaló. Ez alól egyetlen kivétel van: ha a gyermeket a koraszülöttek ápolására fenntartott intézetben gondozzák. Ilyen esetben, ha a gyermeket az intézetből elbocsátották, a szülési szabadság igénybe nem vett részét a szülést követő egy év elteltéig még igénybe lehet venni.

A számokból láthatjuk, hogy Magyarországon az Unióban minimálisan elvárt 14 hét helyett 24 hét a szülési szabadság igénybe vehető maximuma. Ebből a 2 hetes kötelező szabadság megegyezik az uniós irányelvben foglaltakkal.

Ki jogosult a szülési szabadságra?

2019. december 31-ig csak a nők jogosultak a szülési szabadságra. 2020. január 1-től már férfiak számára is nyitva áll ez a lehetőség, **de nem minden esetben**.

Szülési szabadság jár

- az **anyának**, illetve
- annak a szülőnek, aki a gyermeket az anya egészségi állapota vagy halála miatt** végrehajtható bírósági ítélet vagy végrehajtható gyámhatósági határozat alapján **gondozza**.

Mikor szűnik meg a szülési szabadság?

A szülési szabadság **24 hét elteltével megszűnik**. Bizonyos **előre nem várt, szomorú esetekben azonban ennél korábban is megszűnhet**. Ezek az esetek a következők:

- a gyermek halva születésekor,
- ha a gyermek meghal, a halált követő tizenötödik napon,
- a gyermek elhelyezését követő napon, ha a gyermeket:
 - ideiglenes hatállyal elhelyezték,
 - átmeneti nevelésbe vették,
 - tartós nevelésbe vették,
 - harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el.

És utóbbi esetekben **sem lehet a szabadság tartama a szülést követően 6 hétnél rövidebb**.

Mire jogosult a munkavállaló a szülési szabadság tartalma alatt?

A munkavállaló a szülési szabadság tartalma alatt **csecsemőgondozási díjra** (korábbi nevén terhességi gyermekágyi segély) jogosult.

Mi az a fizetés nélküli szabadság?

A **gyermek gondozása érdekében igénybe vett fizetés nélküli szabadságot** mindenképpen meg kell különböztetnünk az anyát megillető huszonegy hét egybefüggő szülési szabadságtól. A kétféle szabadságra mind munkajogi, mint társadalombiztosítási szabályok tekintetében eltérő rendelkezések vonatkoznak.

Mind a születési, **mind a fizetés nélküli szabadságra igaz, hogy azok a munkavállaló a törvény erejénél fogva megilletik, tehát igénybeviteléhez elegendő a munkavállaló erre irányuló nyilatkozata, a munkáltató engedélye nem szükséges**.

A **Munka Törvénykönyve csak a fizetés nélküli szabadság felső határát szabja meg: a munkavállaló gyermeke harmadik életéve betöltéséig** fizetés nélküli szabadságra jogosult.

Ebből az következik, hogy a munkavállaló maga döntheti el, hogy ténylegesen mennyi szabadságot akar, és azt mikor kívánja igénybe venni. Meghatározhatja, hogy a szabadság meddig tartson az említett kereten belül, de ezt a szándékát meg is változtathatja. **A fizetés nélküli szabadság a szülési szabadság lejártát követő napon veszi kezdetét**.

Írásban kell megállapodni a fizetés nélküli szabadságról?

Igen. A fizetés nélküli szabadság igénybevitelét a munkavállalónak írásban, legalább tizenöt nappal előre be kell jelentenie a munkáltató felé. A munkáltató természetesen ettől eltérően elfogadhat rövidebb előzetes bejelentést is, és így eltérhet a munkavállaló javára a vonatkozó szabálytól, de a munkavállaló döntését nem vitathatja. Azaz, amennyiben az igénybevitel jogszabályi feltételei fennállnak, a munkavállalótól a fizetés nélküli szabadság nem tagadható meg.

Ugyanez vonatkozik a munkavállaló újbóli munkába állására is. Főszabály szerint a munkavállaló fizetés nélküli szabadsága az által választott időpontban, de legkorábban a szabadság megszüntetésére irányuló jognyilatkozat közlésétől számított 30. napon szűnik meg.

VII. CSECSEMŐGONDOZÁSI DÍJ MAGYARORSZÁGON

Ki jogosult csecsemőgondozási díjra (CSED-re)?

A csecsemőgondozási díj, vagyis a CSED azoknak a szülőknek jár, akik a gyerekek születését megelőző két éven belül, 365 napon át biztosítottak voltak, vagyis a munkahelyük, vagy ők maguk fizették a társadalombiztosítási járulékot. A 365 napos biztosítási időnek nem kell folyamatosnak lennie.

Továbbá fontos az is, hogy a gyerekek

- még a biztosítási idő alatt, illetve a biztosítás megszűnését követő 42 napon belül megszülessen,
- vagy a biztosítás megszűnését követően 42 napon túl baleseti táppénz folyósításának ideje alatt, vagy a folyósítás megszűnését követő 28 napon belül szülessen.

A biztosítási időbe beleszámítják a közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán egy évnél hosszabb ideje folytatott tanulmányok idejéből 180 napot.

A csecsemőgondozási díjra nem csak az anyák jogosultak. Rajtuk kívül, bizonyos feltételek mellett, többek között az örökbefogadó szülők és a gyerek apja is megigényelheti a CSED-et.

FIGYELEM! Nem jár csecsemőgondozási díj az igénylőnek a szülési szabadságnak arra a tartamára, amelyre a teljes keresetét megkapja, vagy ha bármilyen jogviszonyban keresőtevékenységet folytat.

Mennyi ideig jár a CSED?

A CSED a szülési szabadság időtartamára, vagyis 24 héten (168 napon) keresztül jár. Ebből 2 hetet köteles az igénylő igénybe venni. A szülési szabadságot egyébként a munkahelynek úgy kell kiadnia, hogy abból legfeljebb 4 hét a szülés várható időpontja elé essen.

A csecsemőgondozási díjra való jogosultság kezdő napja a szülés várható időpontját megelőző négy hét bármelyik napja lehet, de legkésőbb a szülés napja.

Koraszülött gyerek esetében a szülési szabadság első napjával nyílik meg. Ebben az esetben, ha a babát koraszülött intézetben gondozzák, és emiatt a szülési szabadság egy részét nem vették igénybe, akkor még egy évig igénybe vehetik a megmaradt szülési szabadságot, így erre az időtartamra a CSED-et is.

FIGYELEM! A CSED folyósítása mellett nem dolgozhatsz!

Hogyan számolják a CSED-et?

A csecsemőgondozási díj kiszámításának módja kicsit hosszús és bonyolult, de segítünk eligazodni a szabályozásban! Rutinos édesanyáknak mondjuk, hogy 2020-ban nem várható változás a CSED-számítás módjában.

1. A CSED kiszámításánál először **visszaszámolnak 3 hónapot** ahhoz a naphoz képest, amikortól igénylik a támogatást. Majd megvizsgálják, hogy ettől az időponttól visszafelé az igénylő rendelkezik-e **180 naptári napi jövedelemmel** és biztosítással, hogy így a fizetésből kiszámolhassák a CSED összegét. Ekkor a csecsemőgondozási díj naptári napi alapját ezen 180 napi jövedelem figyelembevételével kell megállapítani. A 180 napi jövedelem keresésekor legfeljebb az ellátásra való jogosultság kezdő napját **megelőző naptári év első napjáig lehet visszamenni.**
2. Ha az 1. pontban meghatározott időtartamban az igénylőnek nincs **180 naptári napi jövedelme**, de ezen időtartam alatt **a jogosultságot közvetlenül megelőző harmadik hónap utolsó napjától**

visszafelé számítva rendelkezik az igénylő legalább 120 naptári napi jövedelemmel, akkor a csecsemőgondozási díj naptári napi alapját a 120 naptári napi tényleges jövedelem figyelembevételével kell megállapítani. Ezt a szabályt alkalmazni akkor lehet, ha van az ellátásra való jogosultságot közvetlenül megelőzően legalább 180 nap folyamatos munkaviszonya vagy vállalkozói jogviszonya az igénylőnek.

3. Amennyiben az 1. és 2. pontban meghatározottak szerint nem lehet a csecsemőgondozási díj naptári napi alapját megállapítani, akkor azt **a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének a harmincad részében kell meghatározni. Kivételt képez ez alól, ha jövedelme, ennek hiányában szerződés szerinti jövedelme a minimálbér kétszeresénél kevesebb.** Ez esetben a tényleges, ennek hiányában a szerződés szerinti jövedelem alapján kell a csecsemőgondozási díj alapját megállapítani azzal, hogy a naptári napi alap a jogosultság kezdő napján érvényes minimálbér kétszeresének harmincad részét nem haladhatja meg.

Mennyi a CSED összege?

A CSED összege a naptári napi jövedelem 70 %-a.

A CSED összegéből kizárólag személyi jövedelemadó előleget vonnak le, és érvényesíthető belőle a családi kedvezmény is. A csecsemőgondozási díj után egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot nem kell fizetni.

Ha pontosan szeretné kiszámolni, mennyi CSED-re lehet jogosult, azt néhány adat alapján a https://mfor.hu/kalkulatorok/csed_gyed_GYES_kalkulator.html oldalon található kalkulátorral kiszámolhatja.

Mikor utalják a CSED-et?

Az első megállapítást és folyósítást követően a csecsemőgondozási díjat **havonta egyszer, utólag kell folyósítani** – az igénylő kérelme szerint postai úton vagy bankszámlára utalással – a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig, a társadalombiztosítási kifizetőhelyet fenntartó foglalkoztatónak legkésőbb a bérfizetési napon.

Hogyan igényelhető a CSED?

A csecsemőgondozási díj iránti **kérelmet az igénylő munkahelyén kell benyújtani, a „Nyilatkozat csecsemőgondozási díj megállapításához”** elnevezésű nyomtatványon.

Ha az igénylő egyéni vállalkozó, a kérelmet, a vállalkozás székhelye szerint illetékes kormányhivatalnál, az „**Igénybejelentés táppénz, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, baleseti táppénz igényléséhez**” elnevezésű elektronikus nyomtatványon kell megigényelni. Mindkét nyomtatvány megtalálható az Államkincstár weboldalán.

A kérelemhez csatolni kell:

1. amennyiben a gyerek születését megelőző időponttól igénylik a díjat, a terhesállományba vételt igazoló orvosi igazolást, vagy ha nem vettek terhesállományba, akkor a várandósgondozási könyv másolatát,
2. szülés után a születési anyakönyvi kivonat másolatát.

Jó tudni, hogy bizonyos esetekben a kérelemhez csatolandó továbbá:

- csecsemő örökbefogadása esetén az örökbefogadásról szóló gyámhivatali határozatot, vagy a gyámhivatal igazolását arról, hogy a biztosított a csecsemőt örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette,
- gyám esetén a gyámkirendelő határozatot, – „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” elnevezésű nyomtatványt, ha az igénylőnek megszűnt a biztosítási jogviszonya.

Mit kell tennie a foglalkoztatónak az átvett kérelemmel?

Ha a foglalkoztatónál nincs kifizetőhely:

A kifizetőhellyel nem rendelkező munkáltató a csecsemőgondozási díj iránti kérelmet kizárólag az egészségbiztosító honlapján közzétett számítógépes program segítségével töltheti ki és állíthatja elő. Ha a foglalkoztatónál kifizetőhely nincs, a foglalkoztató a csecsemőgondozási díjra vonatkozó kérelem elbírálásához „Foglalkoztatói igazolás”-t állít ki, és azt a biztosított által benyújtott igazolásokkal együtt – csecsemőgondozási díj iránti kérelem esetén a Magyar Államkincstár Központja által a kérelem benyújtására rendszeresített nyomtatvánnyal együtt – **öt napon belül a székhelye szerint illetékes kormányhivatalnak megküldi.**

A kérelem a kormányhivatalnál történt regisztrációt követően kizárólag elektronikus úton – ügyfélkapun keresztül – küldhető meg a kormányhivatalhoz. Ahhoz, hogy a foglalkoztató a csecsemőgondozási díj iránti igényt ügyfélkapun keresztül, elektronikus úton tudja benyújtani, szükséges, hogy a kormányhivatalnál **regisztráltassa magát.**

Ha a foglalkoztatónál van kifizetőhely:

Ha a foglalkoztatónál kifizetőhely működik, a foglalkoztató a csecsemőgondozási díjra vonatkozó **kérelem elbírálásához a biztosított által benyújtott igazolásokat öt napon belül a kifizetőhely részére megküldi.**

Ki bírálja el a csecsemőgondozási díj iránti kérelmet?

A csecsemőgondozási díj iránti kérelmet a társadalombiztosítási **kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetében a kifizetőhely, egyéb esetben a foglalkoztató székhelye szerint illetékes kormányhivatalok bírálja el.**

A csecsemőgondozási díj megállapításakor határozatban kell rendelkezni az ellátás folyósításának időtartamáról és naptári napi összegéről.

Ki folyósítja az ellátást?

A csecsemőgondozási díjat társadalombiztosítási **kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztató esetében a kifizetőhely, egyéb esetben a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága folyósítja.**

Visszamenőlegesen is igényelhető a csecsemőgondozási díj?

Az igénybejelentés napjától **visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra lehet érvényesíteni** a csecsemőgondozási díj iránti igényt. Az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani.

Mennyi idő alatt bírálják el a csecsemőgondozási díj iránti kérelmet?

Az ügyintézési határidő **a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező kormányhivatalhoz, vagy az igénylő munkáltatója által működtetett kifizetőhelyhez történő megérkezését követő naptól számított 8 nap,** feltéve, hogy a kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló adatok alapján az igény elbírálható, egyéb esetben (pl. ha hiánypótlási eljárást kell lefolytatni) legfeljebb 60 nap.

Ha a csecsemőgondozási díj iránti kérelem a gyermek születésének várható időpontját megelőző 28 napnál korábban kerül benyújtásra, akkor a kérelem elbírálására vonatkozó határidő a gyermek születésének várható időpontját megelőző 28. napon kezdődik.

Mit kell tenni, ha az adatokban változás következik be?

Aki csecsemőgondozási díjban részesül, **köteles minden olyan adatot vagy tényt bejelenteni 15 napon belül az egészségbiztosítónak, amely az ellátásra való jogosultságát vagy az ellátás folyósítását érinti.**

VIII. GYERMEKGONDOZÁSI DÍJ MAGYARORSZÁGON

A 2020-as év a GYED szempontjából egy lényeges változással jár: **2020 január 1-jétől** – bizonyos feltételek mellett – már a **nagyszülők is igényelhetik** a támogatást.

Kinek jár a Gyermekgondozási díjra (GYED)?

Gyermekgondozási díjra jogosult a **gyermeket saját háztartásában nevelő:**

- **szülő, ha a gyermek születését megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt,**
- a **csecsemőgondozási díjra jogosult szülő,** akinek a biztosítási jogviszonya a csecsemőgondozási díjra való jogosultság időtartama alatt szünt meg feltéve, hogy a csecsemőgondozási díjra való jogosultsága a biztosítási jogviszony fennállása alatt keletkezett, és a **gyermek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt.**

Értelemszerűen a GYED – ahogyan a CSED is – **csak az egyik szülőnek jár.** Nemcsak az anya jogosult rá, hanem az **apa** vagy **az örökbefogadó szülő** is, így a GYED-et is bármelyikük megigényelheti, ha az igénylést megelőző két évben 365 napon át – de nem folyamatosan – biztosított volt.

Nem jár a szülőnek a gyermekgondozási díj,

- ha **egyébrendszeres pénzellátásban részesül** (nem vonatkozik ez a kizáró okarra, akitáppénzt, baleseti táppénzt, csecsemőgondozási díjat, gyermekgondozási díjat, örökbefogadói díjat, gyermekgondozási támogatást, nem ugyanazon gyermekre megállapított gyermekek otthongondozási díját, álláskeresési járadékot vagy álláskeresési segélyt, vállalkozói- vagy munkanélküli járadékot, álláskeresést ösztönző juttatást kap, illetve, ha a jogosult rendszeres pénzellátásban részesül).
- ha a gyermeket napközbeni ellátást biztosító intézményben (**bölcsődében, mini bölcsődében, munkahelyi bölcsődében, családi bölcsődében, napközbeni gyermekfelügyeletben**) **helyezték el, kivéve, ha a jogosult keresőtevékenységet folytat,** továbbá ide nem értve a rehabilitációs, habilitációs foglalkozást nyújtó intézményi elhelyezést,
- ha a gyermeket ideiglenes hatállyal a jogosult háztartásából elhelyezték, nevelésbe vették, továbbá 30 napot meghaladó időtartamra bentlakásos szociális intézményben helyezték el,
- a jogosult előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés, elzárás büntetését tölti

Meddig jár a GYED?

A GYED tehát a csecsemőgondozási díj lejárta (168 nap) követő naptól jár **a gyerek 2 éves koráig, ikrek esetében 3 éves korukig jár.** Fontos ugyanakkor, hogy a **GYED mellett már dolgozni is lehet,** ráadásul sem a munkaviszony, sem a munka időtartama nincs rögzítve, maximalizálva.

Több gyerek után is jár a GYED?

Igen, ha kistestvér érkezik a már GYED-re jogosult gyerek mellé, akkor a szülő mindkét gyerekre felveheti a gyerek kora szerint járó támogatást. Például, ha a nagyobb gyerek már egyéves, tehát utána a szülő a GYED-re jogosult, és születik egy testvére, aki után a szülő CSED-et kap, a család mindkét támogatást felveheti.

Mennyi a GYED összege?

A GYED összege a figyelembe vehető jövedelem alapján megállapított **naptári napi alap 70 %-a, de legfeljebb havonta a minimálbér kétszeresének 70 %-a.** Ennek megfelelően a **gyermekgondozási díj 2020. évi felső határa havi bruttó 225.400 Ft.**

A maximális összegben megállapított gyermekgondozási díjak összegét minden évben január 15-éig az azt folyósító szerv – külön kérelem nélkül – felülvizsgálja, és a január 1-jei időponttól a tárgyév érvényes felső határ figyelembevételével a módosított összeget folyósítja.

Ha a szülő több gyerek után is jogosult a GYED-re, akkor gyerekenként a minimálbér szerinti összeget kaphatja meg.

Hol kell igényelni?

A GYED-et a **munkahelyen kell igényelni**, az „**Igénybejelentés gyermekgondozási díjra**” elnevezésű papírral. **Vállalkozóknak**, östermelőknek, önfoglalkoztatóknak a **kormányhivatalhoz** kell fordulniuk, **álláskeresőknek** pedig a **munkaügyi központba** kell menniük az igénylésért. Fontos, hogy a GYED iránti kérelem már a CSED-kérelmmel együtt is beadható.

A nyomtatvány mellé **csatolni kell:**

- ha a CSED-et nem a GYED-et igénylő igényelte, akkor a baba születési anyakönyvi kivonatát,
- az örökbefogadásról, illetve az eljárás megindításáról szóló határozatot,
- a gyámrendelő határozatot,
- ha van, a magánnyugdíjpénztári belépési nyilatkozatot,
- a biztosítás megszűnése után az „Igazolvány a biztosítási jogviszonyról és az egészségbiztosítási ellátásokról” elnevezésű nyomtatványt.

Mit kell tennie a foglalkoztatónak az átvett kérelemmel?

Ha a foglalkoztatónál nincs társadalombiztosítási kifizetőhely

A kifizetőhellyel nem rendelkező **foglalkoztató, a gyermekgondozási díj iránti kérelem** elbírálásához „**Foglalkoztatói igazolás**” elnevezésű nyomtatványt állít ki, és azt a biztosított által benyújtott igazolásokkal együtt, **öt napon belül megküldi a székhelye szerint illetékes kormányhivatalhoz.**

Ha a foglalkoztató társadalombiztosítási kifizetőhely

Ha a foglalkoztatónál társadalombiztosítási kifizetőhely működik, a foglalkoztató a gyermekgondozási díj iránti kérelem elbírálásához a biztosított által benyújtott igazolásokat **öt napon belül a társadalombiztosítási kifizetőhely részére megküldi.** A foglalkoztató a kérelem, illetve igazolások átvételét, beérkezését hitelt érdemlő módon köteles igazolni.

Visszamenőlegesen is igényelhető-e a Gyed?

A gyermekgondozási díjat az igénybejelentés napjától **visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra lehet kérelmezni**, azaz az ellátást legkorábban az igénybejelentés napját megelőző 6. hónap első napjától lehet megállapítani, és folyósítani a jogosultsági feltételek fennállása esetén.

Mennyi idő alatt bírálják el a gyed igényt?

Az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervhez (kormányhivatal, társadalombiztosítási kifizetőhely) történő megérkezését követő naptól számított **8 nap**, feltéve, hogy a gyermekgondozási díj iránti kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló adatok alapján az igény elbírálható, **egyéb esetben (pl., ha hiánypótlási eljárást kell lefolytatni) legfeljebb 60 nap.**

Az igénybejelentés napja az a nap, amikor a kérelmet benyújtották, illetve átvették. Ha a kérelmet posta útján terjesztették elő, az igénybejelentés napjának a kérelem postára adásának igazolt napját kell tekinteni.

Hogyan történik a gyermekgondozási díj megállapítása és folyósítása?

Szülő részére megállapított gyermekgondozási díj esetében:

A gyermekgondozási díj iránti kérelmet:

- a társadalombiztosítási **kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetében a kifizetőhely**, (a Magyar Államkincstár Területi Igazgatóságához tartozó munkáltatói kör esetén a Magyar Államkincstár) **bírálja el, és a jogosultság fennállása esetén folyósítja** az ellátást,

– egyéb esetben a **foglalkoztató** (egyéni vállalkozó, mezőgazdasági őstermelő) **székhelye szerint illetékes kormányhivatal bírálja el, és a jogosultság fennállása esetén a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága folyósítja az ellátást.**

– Aki egyidejűleg fennálló, több biztosítással járó jogviszonyból igényel Gyed-et, a kérelmet a kormányhivatal bírálja el, abban az esetben is, ha a foglalkoztatók valamelyikénél társadalombiztosítási kifizetőhely működik.

Diplomás GYED esetében:

A gyermekgondozási díj iránti kérelmet:

- ha a szülő nő biztosított, és a foglalkoztatója társadalombiztosítási kifizetőhely, akkor a **kifizetőhely**
- ha a szülő nő biztosított, és a foglalkoztatója nem kifizetőhely, akkor a **foglalkoztató székhelye szerint illetékes kormányhivatal**
- ha a szülő nő nem biztosított, akkor a **lakóhelye szerint illetékes kormányhivatal**
- ha a vér szerinti apa igényli az ellátást – függetlenül attól, hogy biztosított-e vagy sem – a **lakóhelye szerint illetékes kormányhivatal** bírálja el.

Nagyszülő részére megállapított gyermekgondozási díj esetében a **foglalkoztató székhelye szerint illetékes kormányhivatal** bírálja el.

Hogyan történik a GYED megállapítása?

A Gyed megállapításakor a **társadalombiztosítási kifizetőhely**, illetve a **járási hivatal határozat formájában értesíti** az igénylőt, hogy mely időtartamra, és mekkora naptári napi összegben jogosult gyed-re.

Hogyan történik a GYED folyósítása?

Az első megállapítást és folyósítást követően a gyermekgondozási díjat **havonta egyszer, utólag kell folyósítani** – az igénylő kérelme szerint postai úton vagy bankszámlára utalással – a **tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig**, a társadalombiztosítási kifizetőhelyet fenntartó foglalkoztatónak legkésőbb a bérfizetési napon. Az ellátás összegéből egyébként nyugdíj járulékot és szja-előleget is levonnak, viszont érvényesíthető belőle a családi kedvezmény.

Ki jogosult a nagyszülői GYED-re?

A nagyszülői GYED-re a **még nem nyugdíjas biztosított nagyszülő is jogosulttá válhat** a szülő és a nagyszülő közös döntése alapján. A következő felsorolásban szereplő feltételek nem vagy-vagy alapúak. A nagyszülői GYED-re ezeknek mind egyaránt teljesülniük kell.

Jogosult tehát az a nagyszülő, aki

- a gyerek születését megelőző két éven belül 365 napon át biztosított volt,
- az anya és az apa is (az egyedülálló szülő esetén a gyermeket gondozó szülő) kereső tevékenységet végez,
- a gyermek gondozása, nevelése a szülő háztartásában történik, és abból a gyermek a nagyszülőhöz csak átmeneti jelleggel, napközbeni időszakra kerül ki,
- a gyermek szülei írásban nyilatkoznak arról, hogy hozzájárulnak a GYED nagyszülő általi igénybevételehez,
- a GYED alatt nem dolgozik, kivéve, ha a munkavégzés kizárólag az otthonában történik,
- nem részesül társadalombiztosítási nyugellátásban, vagy azzal egy tekintet alá eső ellátásban,
- a gyermek nem részesülhet napközbeni ellátást biztosító intézményi elhelyezésben (bölcsőde),
- azon gyermekekre tekintettel, aki után az ellátást megállapították, gyermekgondozást segítő ellátást (CSED, GYED, GYES) nem folyósítanak.

Mennyi időre jár a nagyszülői GYED?

A nagyszülői GYED a szülőknek járó CSED lejárta (168 nap) követő naptól a gyerek **2 éves koráig, ikrek esetén a gyerekek 3 éves koráig** járhat.

Mekkora a nagyszülői GYED összege?

A nagyszülői GYED a **nagyszülő jövedelme alapján megállapított naptári napi alap 70 %-a**, de legfeljebb havonta a mindenkor minimálbér kétszeresének 70 %-a. Ennek megfelelően a **gyermekgondozási díj 2020. évi felső határa havi bruttó 225.400 Ft.**

Hogyan lehet igényelni a nagyszülői GYED-et?

A nagyszülői GYED-et dolgozó nagyszülő esetén a **munkáltatónál** lehet igényelni. **Vállalkozók** vagy őstermelők esetében a **kormányhivatalhoz** kell fordulni. A dokumentum egyébként elérhető a Magyar Államkincstár oldalán.

Ki kaphat diplomás GYED-et?

Ha a felsőoktatásban tanuló nappali tagozatos hallgatók, illetve frissdiplomások úgynevezett diplomás GYED-et igényelhetnek. A diplomás GYED **elsősorban a nőnek jár**, az apák csak speciális esetekben vehetik igénybe.

Tehát a feltételek:

- a nő nem GYED-re jogosult, például mert nem biztosított, vagy nincs 365 nap biztosítási ideje,
- a **szülés előtti két évben legalább két félév aktív hallgatói jogviszonnyal** rendelkezik államilag elismert felsőoktatási intézményben, magyar nyelvű nappali képzésben,
- a gyermek a hallgatói jogviszony idején, vagy a megszűnése utáni egy éven belül születik,
- a gyereket a saját háztartásában neveli,
- magyar vagy más EGT tagállam állampolgára.
- a szüléskor rendelkezett magyarországi bejelentett lakcímmel.

A diplomás GYED a gyermek születésének napjától **a gyermek 2 éves koráig jár**, és már a szülés utáni 169. naptól lehet mellette dolgozni.

A vér szerinti apa akkor lehet jogosult diplomás GYED-re, ha az anyuka meghal, vagy a felsorolt feltételek valamelyikének nem felel meg. Az apának azonban kivétel nélkül minden szempontnak meg kell felelnie.

Mekkora a diplomás GYED összege?

A diplomás GYED összege az alapképzésben részt vett hallgatóknál a **minimálbér 70 %-a**; azaz **113.050 forint**, a mesterképzésben részt vett hallgatóknál a **garantált bérminimum 70 %-a** (ez 2020-ban bruttó 210 600 forint), azaz **147.420 forint**.

Hogyan lehet megigényelni a diplomás GYED-et?

A diplomás GYED-et a lakóhelye szerint **illetékes járási hivatalnál** lehet megigényelni. Ha az édesanya a gyerek születésének napján TB-biztosított, akkor kérelmét a **foglalkoztatójához** kell benyújtania. A kérelem az „Igénybejelentés hallgatói jogviszony alapján igényelt gyermekgondozási díjra” elnevezésű nyomtatványon benyújtható be.

Amire még szükség van:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonatának másolatára,
- a felsőoktatási intézmény által kiállított „Igazolás aktív hallgatói jogviszonyról gyermekgondozási díj igényléséhez” elnevezésű nyomtatványra,

- ha az igénylő EGT tagállam állampolgára, akkor a magyarországi lakcíméről kiadott hatósági igazolvány másolatára,
- amennyiben a vér szerinti apa a szülő nő halála miatt igényli az ellátást, mellékelni kell a halotti anyakönyvi kivonat másolatára. A szükséges papírokat az Államkincstár oldalán is el lehet érni.

Lehet-e a gyermekgondozási díj folyósítása mellett munkát végezni?

A **szülő** a gyermekgondozási díj folyósítása mellett **korlátlan időtartamban végezhet munkát**. Az úgynevezett **diplomás gyed** folyósítása **mellett, az ellátás folyósításának 169. napjától lehet korlátlan időtartamban keresőtevékenységet folytatni**.

Nagyszülői gyermekgondozási díj folyósítása esetén a nagyszülő kizárólag otthonában végezhet keresőtevékenységet.

Mit kell tenni, ha az adataimban, vagy körülményeimben jogosultságot érintő változás következik be?

A gyermekgondozási díjban részesülő személy köteles **15 napon belül minden olyan adatot vagy tényt bejelenteni az ellátást megállapító szervnek, amely az ellátásra való jogosultságát vagy ellátása folyósítását érinti**. A bejelentési kötelezettség elmulasztása esetén 10.000 Ft-tól 100.000 Ft-ig terjedő összegű – az elkövetett mulasztással arányos – mulasztási bírságot szabhat ki az egészségbiztosító. Amennyiben az ellátásra jogosult **körülményeiben olyan változás következik be, amely alapján már nem járna az ellátás, azt 8 napon belül kell bejelenteni az ellátást megállapító szervnek**. Ilyen például:

- ha a gyermekgondozási díjra jogosító gyermek a háztartásából kikerül,
- a gyermekgondozási díjra jogosító gyermek napközben ellátásban részesül, anélkül, hogy a gyermekgondozási díjat igénylő keresőtevékenységet folytatna.

IX. GYERMEKGONDOZÁST SEGÍTŐ ELLÁTÁS (GYES) MAGYARORSZÁGON

Kinek jár a GYES?

Gyermekgondozást segítő ellátásra (GYES) jogosult:

- a **szülő**
- a **gyám**
- a szülő háztartásában nevelt **1. életévét betöltött gyermekre** tekintettel a **nagyszülő**

Milyen időtartamra jár?

Amennyiben a gyermek után biztosítási jogviszonyhoz kötődő ellátást (CSED-et, GYED-et) nem folyósítanak, a gyermek születésétől (nagyszülő esetén a gyermek 1 éves korától), **egyébként ezen ellátások lejárta követő naptól**

- a **gyermek 3. életévének betöltéséig**;
- **ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig** (Amennyiben ikergyermekek esetén a tankötelessé válás éve nem egyezik meg, úgy a legkésőbb tankötelessé váló gyermeket kell figyelembe venni.);
- **tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig**

Mikor nem jár a GYES?

Nem jár a GYES abban az esetben, ha

- ha a gyerek fél évesnél fiatalabb, és napközbeni ellátást biztosító intézményben helyezik el,
- ha a GYES-t igénylő szülő dolgozik a gyerek féléves kora előtt,
- ha a szülő börtönben van.

– nem jár GYES annak a szülőnek sem, akinek a gyereket a gyámügyi törvény alapján ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vettek, esetleg 30 napot meghaladóan szociális intézményben helyezték el.

Mennyi a GYES összege?

A gyermekgondozási támogatás **havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével, gyerekenként 28 500 forint.** Ikrek esetében a gyerekek számának megfelelően többszöröződik az összeg: gyermekgondozást segítő ellátás havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének **2 gyermek esetén 200 %-ával (57.000 forint),** 3 gyermek esetén 300 %-ával (85.500 forint), 4 gyermek esetén 400 %-ával (114.000 forint), 5 gyermek esetén 500 %-ával (142.500 forint), 6 gyermek esetén 600 %-ával (171.000 forint). Törédékhónap esetén egy naptári napra a havi összeg harmincad része jár.

Az ellátás összegéből nyugdíj járuléka, illetve magán-nyugdíjpénztári tagdíj kerül levonásra.

Hol igényelhető?

A kérelem benyújtható

- személyesen
 - a fővárosi és megyei kormányhivatal ügyfélszolgálatánál: <https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/ugyintezes.html>
 - Kormányablaknál: <https://kormanyablak.hu/hu/kormanyablakok>
 - a kérelmező munkahelyén működő társadalombiztosítási kifizetőhelyen
- postai úton
- elektronikusan (ügyfélkapus regisztrációt követően): <https://eugyfel.allamkincstar.gov.hu>

Hogyan történik a GYES kérelmezése?

A gyermekgondozást segítő ellátásra vonatkozó kérelem benyújtása a **„Kérelem gyermekgondozást segítő ellátás megállapítására” nyomtatványon** történik. Nagyszülő kérelmező esetében szükséges a **„Nyilatkozat a nagyszülői gyermekgondozást segítő ellátás megállapításához” elnevezésű nyomtatvány** kitöltése is. A nyomtatvány tartalmazza az igénybejelentéshez benyújtandó iratok, illetve iratmások körét. A formanyomtatvány ingyenes, az Államkincstár oldalán elérhető.

Hogyan történik a GYES folyósítása?

A gyermekgondozást segítő ellátás iránti igényt elbíráló szerv: **szülő esetében** az igénylő lakóhelye szerint illetékes meGYESzékhely szerinti járási hivatal, illetve, ha az igénylő munkahelyén működik ilyen, akkor a **családtámogatási kifizetőhely.** Nagyszülő igényét kizárólag az **igénylő lakóhelye szerint illetékes meGYESzékhely szerinti járási hivatal bírálja el.**

Mikor folyósítják a GYES-t?

Az első megállapítást és folyósítást követően a GYES-t **havonta egyszer, utólag kell folyósítani** – az igénylő kérelme szerint postai úton vagy bankszámlára utalással – a **tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig,** a társadalombiztosítási kifizetőhelyet fenntartó foglalkoztatónak legkésőbb a bérfizetési napon. Amennyiben új testvér születik a családba, a **GYES-t más családtámogatási ellátásokkal (CSED, GYED) együtt is igénybe lehet venni,** azonban egy gyerek után csak az egyik szülő jogosult az ellátásokra.

Visszamenőlegesen lehet-e GYES-t igényelni?

Igen. Az ellátást az igény késedelmes benyújtása esetén, **visszamenőleg legfeljebb két hónapra,** az igénybejelentés napját megelőző második hónap első napjától kell megállapítani, ha a jogosultsági feltételek ettől az időponttól kezdve fennállnak.

Lehet-e GYES mellett munkát végezni?

A szülő a **gyermek féléves korától időkorlátozás nélkül folytathat** a GYES mellett **keresőtevékenységet.** A GYES-ben részesülő nagyszülő a gyermek hároméves kora után, heti 30 órát meg nem haladó időtartamban folytathat keresőtevékenységet, vagy időkorlátozás nélkül, ha a munkavégzés az otthonában történik.

X. ÖSSZEHASONLÍTÁS

AUSZTRIÁBAN: WOCHENGELD		MAGYARORSZÁGON: CSECSEMŐGONDOZÁSI DÍJ
– a munkáltató székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztárnál (Gesundheitskasse)	HOL KELL IGÉNYELNI?	– a munkáltatónál – egyéni vállalkozó a vállalkozás székhelye szerint illetékes Kormányhivatalnál
– a munkáltató székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár (Gesundheitskasse)	ELBÍRÁLÓ SZERV	– a társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetében a kifizetőhely – egyéb esetben a foglalkoztató székhelye szerint illetékes Kormányhivatal bírálja el
– a munkáltató székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár (Gesundheitskasse)	FOLYÓSÍTÓ SZERV	– kifizetőhellyel rendelkező foglalkoztató esetében a kifizetőhely – egyéb esetben a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága folyósítja
– Vér szerinti, vagy örökbefogadó szülők • akik Ausztriában teljes körű társadalombiztosítással rendelkeznek, vagy • szellemi szabadfoglalkozásúak (freie DienstnehmerInnen), akik a munkavállalókhoz hasonlóan teljes biztosítással rendelkeznek • csekély mértékben foglalkoztatottak, akik önkéntesen fizetik a társadalombiztosításba az egészségbiztosítási, nyugdíjbiztosítási és munkanélküli járulékat • az osztrák munkanélküli ellátásban (Arbeitslosengeld, Notstandshilfe) részesülnek	KI IGÉNYELHETI?	– Vér szerinti szülők (apa, vagy anya) – az örökbefogadó szülők, akik a gyerekek születését megelőző két éven belül, 365 napon át biztosítottak voltak
– a szülés várható időpontját megelőző 8 héten át, a szülés napján, illetve a szülést követő 8 héten keresztül, összesen 16 hét	MEDDIG FOLYÓSÍTHATÓ?	– szülési szabadság időtartamára: vagyis 24 héten (168 napon) keresztül jár
– az illetékes egészségbiztosító számítja ki, havi bérezés esetén 3 hónapra, heti bérezés esetén 13 hétre visszamenőleg az átlagbér alapján	ÖSSZEGE	– a CSED összege a naptári napi jövedelem 70 %-a.
1. munkáltató által kitöltött jövedelemigazolás („Arbeits- und Entgeltbestätigung für das Wochengeld”) 2. a szülés várható időpontját tartalmazó orvosi igazolás („Arbeits- und Entgeltbestätigung für das Wochengeld”) 3. egyéni foglalkoztatási tilalom miatt járó előrehozott terhességi-gyermekágyi segély esetén a tisztiorvos igazolása (Freistellungszugnis)	CSATOLANDÓ DOKUMENTUMOK	1. ha a gyerek születését megelőző időponttól igénylik: a terhességbe vételt igazoló orvosi igazolást, vagy ha nem vettek terhességbe, akkor a várandósgondozási könyv másolatát 2. szülés után a születési anyakönyvi kivonat másolatát

AUSZTRIA		MAGYARORSZÁG	
Kinderbetreuungsgeld (GYES)		Gyermekgondozási díj (GYED)	Gyermekgondozást segítő ellátás (GYES)
– a munkáltató székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztárnál (Gesundheitskasse)	HOL LEHET IGÉNYELNI?	– Munkavállalók: Munkáltatónál – Vállalkozók, östermelők: Kormányhivatalban – álláskeresőknek pedig a Munkaügyi Központ	– a fővárosi és megyei kormányhivatal ügyfélszolgálatánál – Kormányablak
– a munkáltató székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár (Gesundheitskasse)	ELBÍRÁLÓ SZERV	– a társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetében a kifizetőhely – egyéb esetben a foglalkoztató székhelye szerint illetékes kormányhivatal	– szülő, nagyszülő esetében az igénylő lakóhelye szerint illetékes megyesszékhely szerinti járási hivatal , – ha az igénylő munkahelyén kifizetőhely működik, akkor a családtámogatási kifizetőhely
– a munkáltató székhelye szerint illetékes Egészségbiztosítási Pénztár (Gesundheitskasse)	FOLYÓSÍTÓ SZERV	– a társadalombiztosítási kifizetőhellyel rendelkező munkáltató esetében a kifizetőhely – egyéb esetben a Magyar Államkincstár Nyugdíjfolyósító Igazgatósága	– szülő, nagyszülő esetében az igénylő lakóhelye szerint illetékes megyesszékhely szerinti járási hivatal , – ha az igénylő munkahelyén van kifizetőhely, akkor a családtámogatási kifizetőhely
a gyermeket saját húztatásában nevelő szülő, örökbefogadó szülő, ha – a gyermek után osztrák családi pótlékot kap akár ő, akár a másik szülő – saját jövedelme nem lépi túl az előírt felső jövedelemhatárt (KBG-folyószámla esetén a 16.200 Eurót, ill. a jövedelemfüggő GYES-nél 6.800 Eurót) – az igénylő más uniós ill. EGT állam polgára, feltétel továbbá, hogy az igénylő a gyermek születését megelőző 6 hónapban (182 napon át) folyamatosan Ausztriában kötelező társadalombiztosítással járó kereső tevékenységet folytasson – további általános feltétel, hogy a kismama vegyen részt az előírt terhesgondozáson, illetve a csecsemő kapja meg a kötelező védőoltásokat	KI IGÉNYELHETI?	– a gyermeket saját háztartásában nevelő · szülő · örökbefogadó szülő · nevelőszülő · a még nem nyugdíjas biztosított nagyszülő · nappali tagozaton tanulmányokat folytató hallgató – ha a gyermek születését megelőzően két éven belül 365 napon át biztosított volt	– a szülő – a gyám – a szülő háztartásában nevelt 1. életévét betöltött gyermekekre tekintettel a nagyszülő

AUSZTRIA		MAGYARORSZÁG	
Kinderbetreuungsgeld (GYES)		Gyermekgondozási díj (GYED)	Gyermekgondozást segítő ellátás (GYES)
– Amennyiben családi pótlék különbözet jár , akkor a GYES is évente utólag, a családi pótlék megítélését követően egy összegben kerül kifizetésre. – Ha a családi pótlék teljes összege Ausztriából jár , akkor a GYES-t havonta utólag utalják a bankszámlára, a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig.	MIKOR FOLYÓSÍJTJÁK?	– Az első megállapítást és folyósítást követően havonta egyszer, utólag kell folyósítani – az igénylő kérelme szerint postai úton vagy bankszámlára utalással – a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig. – Kifizetőhellyel rendelkező munkáltató legkésőbb a bérfizetési napon.	– Az első megállapítást és folyósítást követően havonta egyszer, utólag kell folyósítani – az igénylő kérelme szerint postai úton vagy bankszámlára utalással – a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig. – Kifizetőhellyel rendelkező munkáltató legkésőbb a bérfizetési napon.
– visszamenőleg 6 hónapra kérhető	VISSZAMENŐLEG LEHET-E IGÉNYELNI?	– visszamenőleg legfeljebb 6 hónapra	– visszamenőleg legfeljebb 2 hónapra
– postán (ez esetben javasolt térítvevényes ajánlón levélben feladni) – vagy személyesen	HOGYAN KÉRELMEZHETŐ?	– személyesen, – postai úton – elektronikusan	– személyesen – postai úton – elektronikusan
– GYES-kérelem (KBGG1) – mind teljes összegű GYES, mind különbözet esetén – E401 – E411 : két példányban – a gyermek születési anyakönyvi kivonata (fénymásolatban) – házassági anyakönyvi kivonat (fénymásolatban) – a Mutter-Kind-Pass eredeti oldalai vagy az anya terhesgondozási kiskönyvében és a gyermek oltási kiskönyvében kitöltött oldalak fénymásolata	SZÜKSÉGES NYOMTATVÁNYOK	– „ Igénybejelentés gyermekgondozási díjra ” formanyomtatvány – csatolni kell: ha a CSED-et nem a GYED-et igénylő igényelte, akkor a baba születési anyakönyvi kivonatát	– „ Kérelem gyermekgondozást segítő ellátás megállapítására ” formanyomtatvány – Nagyszülő: Nyilatkozat a nagyszülői gyermekgondozást segítő ellátás megállapításához formanyomtatvány
a kérelmező jelenleg 487 különféle változat közül választhat: I. KBG-folyószámla: 1. a legrövidebb változat (365+91 nap) 2. a leghosszabb változat (851+212 nap) 3. Az egyéni változat 851 és 365 nap között bármilyen lehetőséget választható II. Jövedelemfüggő KBG: 365+61 nap	MEDDIG FOLYÓSÍJTJÁK	– a csecsemőgondozási díj lejártát (168 nap) követő naptól jár a gyerek 2 éves koráig , ikrek esetében 3 éves korukig jár	– Ha CSED-et, GYED-et nem folyósítanak, a gyermek születésétől (nagyszülő esetén a gyermek 1 éves korától), egyébként ezen ellátások lejártát követő naptól · a gyermek 3. életévének betöltéséig · ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig · tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig
Valamennyi változatban összesen: 12 365 Euró – Legrövidebb változatban havi 1001,4 Euró/hó – Leghosszabb változatban: 436 Euró/hó	ÖSSZEGE	– a figyelembe vehető jövedelem alapján megállapított naptári napi alap 70%-a, de legfeljebb havonta a minimálbér kétszeresének 70%-a, 2020. évi felső határa havi bruttó 225.400 Ft. (kb. 705 Euró), összesen 4.057.200 forint, kb. 13.088 Euró)	– havi összege azonos az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegével, gyerekenként 28 500 forint – Ikrek esetében a gyerekek számának megfelelően többszöröződik

ELÉRHETŐSÉGEK:

Ausztriai vagy magyar gyermekgondozási támogatással kapcsolatos tanácsadás kérhető

a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ) szombathelyi vagy nagykanizsai irodájában:

H-9700 Szombathely, Deák Ferenc u. 42.

+36 94 314 491

H-8800 Nagykanizsa, Zrínyi u. 15. – Célpont áruház 2. em. 2. ajtó

+36 30 512 9489

Ausztriai terhességi gyermekágyi segéllyel, vagy GYES-sel kapcsolatos kérdésekben német nyelven a munkáltató székhelye szerint illetékes Österreichische Gesundheitskasse-nál lehet személyesen vagy telefonon felvilágosítást kérni.

Österreichische Gesundheitskasse (ÖGK)- Hauptstelle Wien

Haidingergasse 1

1030 Wien

Tel. +43 5 0766 - 0

Österreichische Gesundheitskasse Burgenland

Siegfried-Marcus-Straße 5

7000 Eisenstadt

Telefon: +43 5 0766-13 – Fax: +43 5 0766-131041

office-b@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Kärnten

Kempferstraße 8

A-9021 Klagenfurt am Wörthersee

Telefon: +43 5 0766-16 – Fax: +43 5 0766-162539

office-k@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Niederösterreich

Kremsler Landstraße 3

3100 St. Pölten

Tel: +43 5 0766-12 – Fax: +43 5 0766-126581

office-n@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Oberösterreich

Gruberstraße 77

Postfach 61

4021 Linz

Telefon :+43 50 766-14 – Fax: +43 50 766-14109010

office-o@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Salzburg

Engelbert-Weiß-Weg 10

5020 Salzburg

Telefon: +43 5 0766-17

office-s@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Steiermark

Josef-Pongratz-Platz 1

8010 Graz

Telefon: +43 5 0766-15

office-st@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Tirol

Klara-Pörtl-Weg 2

6020 Innsbruck

Telefon: +43 5 0766-18

office-t@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Vorarlberg

Jahngasse 4

6850 Dornbirn

Telefon: +43 5 0766-19

office-v@oegk.at

Österreichische Gesundheitskasse Wien

Wienerbergstraße 15-19

1100 Wien

Telefon: +43 5 0766-11 – Fax: +43 5 0766-113003

office-w@oegk.at

Magyar Csecsemőgondozási díjjal, gyermekgondozási díjjal vagy gyermekgondozást segítő ellátással (GYES) kapcsolatos kérdésekben felvilágosításért fordulhat a lakóhelye szerint illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró megyeszékhely szerinti járási hivatalához, főváros esetében a XIII. Kerületi Hivatalhoz kell benyújtani.

Österreichischer Gewerkschaftsbund
A-7000 Eisenstadt, Wiener Straße 7.

Magyar Szakszervezeti Szövetség
Nyugat-dunántúli Regionális Képviselő
H-9700 Szombathely, Deák Ferenc u. 42.

 Bundesministerium
Arbeit, Soziales, Gesundheit
und Konsumentenschutz

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

EUROPEAN UNION

